

**PROCEDURY
BEZPIECZEŃSTWA
OBOWIĄZUJĄCE
W BURSIE SZKOLNEJ NR 1
W ZESPOLE BURS
SZKOLNYCH
W POZNANIU**

SPIS PROCEDUR

01. PROCEDUREY - młodzież zagrożona demoralizacją, przestępczością
02. PROCEDUREY - agresywne zachowanie wychowanka - agresja słowna i fizyczna
03. PROCEDURA - ofiara czynu karalnego
04. PROCEDUREY – wystąpienie myśli samobójczych, podjęcie przez wychowanka próby samobójczej na terenie placówki
05. PROCEDURA - palenie papierosów, e-papierosów, nowatorskich wyrobów tytoniowych na terenie placówki lub poza nią
06. PROCEDUREY - alkohol, narkotyki, inne substancje psychoaktywne
07. PROCEDURA - wystąpienie w placówce kradzieży lub wymuszenia
08. PROCEDURA - wypadek na terenie placówki
09. PROCEDURA - wykrycie prostytucji
10. PROCEDURA - wystąpienie zagrożenia sekstingu, prowokacyjnych zachowań, aktywności seksualnej jako źródła dochodu
11. PROCEDURA - wystąpienie niepokojących zachowań seksualnych
12. PROCEDURA - wystąpienie zjawiska pedofilii
13. PROCEDURA - wystąpienie zjawiska cyberprzemocy
14. PROCEDURA - zagrożenie dla zdrowia dzieci w związku z nadmiernym korzystaniem z internetu
15. PROCEDURA - nawiązanie niebezpiecznych kontaktów w Internecie
16. PROCEDURA - rozpowszechnianie przez wychowanka pornografii
17. PROCEDURA - bezkrytyczna wiara w treści zamieszczone w internecie
18. PROCEDURA - dostęp do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych
19. PROCEDURA - wykorzystanie danych osobowych lub wizerunku wychowanki i pracownika placówki – naruszenie prywatności
20. PROCEDURA - bezprawne użycie cudzego wizerunku w sieci
21. PROCEDURA - łamanie prawa autorskiego
22. PROCEDURA - zagrożenie bezpieczeństwa technicznego w sieci
23. PROCEDUREY - wtargnięcie napastnika do placówki - postępowanie wychowawcy, współpraca z policją
24. PROCEDUREY – otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego lub zauważenie podejrzanego pakunku
25. PROCEDUREY - skażenie biologicznego i chemicznego w placówce
26. PROCEDURA - powrót wychowanka w czasie pozaregulaminowym
27. PROCEDURA - organizacja wyjść
28. PROCEDURA antydyskryminacyjna realizowana w bursie

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH ZAGROŻENIA MŁODZIEŻY
DEMORALIZACJĄ I/LUB PRZESTĘPCZOŚCIĄ**

Definicje:

- a. demoralizacja – dopuszczenie się czynu zabronionego, naruszanie zasad współżycia społecznego, uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, używanie alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, ich prekursorów, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, zwanych dalej „substancją psychoaktywną”, uprawianie nierządu;
- b. czyn zabroniony – zachowanie o znamionach określonych w ustawie karnej; czyn zabroniony może być popełniony również przez zaniechanie, np.: nieudzielenie pomocy ofierze, brak reakcji na dokonywaną kradzież;
- c. czyn karalny – czyn zabroniony rozumiany jest przez ustawę jako przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo wykroczenie lub wykroczenie skarbowe (np.: kradzież do kwoty 800 zł – wykroczenie; kradzież powyżej tej kwoty to już jest przestępstwo); czyn karalny popełniany jest wyłącznie poprzez umyślne działanie, np.: spowodowanie śmierci drugiego człowieka, kradzież, pobicie);
- d. w literaturze definicja czynu zabronionego i czynu karalnego jest często stosowana zamiennie;
- e. nieletni zagrożony demoralizacją – osoba, która ukończyła 10 r.ż. jednak nie osiągnęła wieku pełnoletności, a dopuszcza się czynu zabronionego, naruszając zasady życia społecznego, poprzez niewywiązywanie się z obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, używanie alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, ich prekursorów, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, zwanych dalej „substancją psychoaktywną”, uprawianie nierządu;
- f. nieletni sprawca czynu karalnego – osoba dopuszczająca się czynu karalnego w wieku pomiędzy 13, a 17 r.ż.

1. W przypadku ujawnienia zagrożenia demoralizacją niepełnoletniego wychowanka bursy szkolnej należy:

- a) poinformować rodziców/opiekunów prawnych o zaistniałej sytuacji;
- b) poinformować dyrektora/wicedyrektora;
- c) podjąć wspólne działania na rzecz dobra wychowanka;
- d) kierując się przede wszystkim dobrem dziecka, dążyć do osiągnięcia korzystnych zmian w jego osobowości i zachowaniu (zaniechanie negatywnego zachowania) oraz zmierzać w miarę potrzeb do prawidłowego spełniania przez rodziców lub opiekunów ich obowiązków wobec nieletniego (zobowiązać rodzica/opiekuna do szczególnego nadzoru nad dzieckiem, w szczególnych przypadkach można zobowiązać rodzica/opiekuna do skierowania dziecka do placówki specjalistycznej i udział nieletniego w programie terapeutycznym);
- e) w przypadku stwierdzenia istnienia okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności dopuszczenie się czynu zabronionego, naruszanie zasad współżycia społecznego, uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, używanie alkoholu, środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, uprawianie nierządu, ma obowiązek przeciwdziałać temu, a przede wszystkim zawiadomić o tym, oprócz rodziców/opiekunów, także szkołę, sąd rodzinny, Policję lub inny właściwy organ,
- f) sporządzić notatkę służbową.

2. W przypadku popełnienia przez wychowanka bursy czynu karalnego należy:

- a) poinformować o zdarzeniu dyrektora/wicedyrektora bursy, który ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia lub wyznacza do tego dyżurującego wychowawcę;
- b) powiadomić rodziców/opiekunów prawnych wychowanka o zaistniałej sytuacji oraz poinformować ich o konsekwencjach takiego zachowania wynikających ze statutu;
- c) niezwłocznie zawiadomić Policję lub sąd rodzinny;
- d) zabezpieczyć ewentualne dowody/przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazać Policji
- e) dyrektor/wicedyrektor/wychowawca nie ma prawa przeprowadzać czynności zarezerwowanych dla Policji (np. przesłuchiwanie, przeszukiwanie);
- f) zwołać Zespół Wychowawczy celem ustalenia planu działań wychowawczych w stosunku do danego wychowanka; w przypadku, gdy sprawcą jest nieletni wychowanek placówki dyrektor decyduje, czy posiedzenie Zespołu Wychowawczego odbywa się z udziałem rodziców/ prawnych opiekunów i wychowanka;
- g) w przypadku niedostosowania się do ustaleń Zespołu Wychowawczego, wyciągnąć wobec wychowanka dalsze konsekwencje regulaminowe,
- h) wypełnić kartę bursy, sporządzić notatkę służbową.

3. W postępowaniu z nieletnim bierze się pod uwagę właściwości i warunki osobiste nieletniego, w szczególności wiek, stan zdrowia, poziom rozwoju psychicznego i fizycznego, cechy charakteru oraz sytuację rodzinną nieletniego, warunki wychowawcze i charakter środowiska, przyczyny i stopień demoralizacji, w tym rodzaj czynu zabronionego, a także sposób i okoliczności jego popełnienia oraz rodzaj czynu karalnego, a także sposób i okoliczności jego popełnienia.

4. W przypadku, gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuścił się czynu karalnego na terenie placówki dyrektor może, za zgodą rodziców albo opiekuna nieletniego oraz nieletniego, zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie, przeproszenia pokrzywdzonego, przywrócenia stanu poprzedniego lub wykonania określonych prac porządkowych na rzecz szkoły. Zastosowanie środka oddziaływania wychowawczego nie wyłącza zastosowania kary określonej w statucie szkoły.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĘPOWANIA ZACHOWAŃ AGRESYWNYCH W BURSIE – AGRESJA FIZYCZNA

1. Każdy pracownik bursy, który zaobserwował atak agresji fizycznej lub został o nim poinformowany, jest zobowiązany do przerwania takiego zachowania. W sposób stanowczy i zdecydowany należy przekazać uczestnikom agresji, że nie wyraża się zgody na takie zachowanie. Należy mówić dobitnie, głośno, stanowczo, używać krótkich komunikatów. W razie potrzeby należy zadbać o uniemożliwienie dalszego kontaktu między wychowankami.
2. Należy powiadomić o incydencie dyrektora/wicedyrektora placówki oraz rodziców uczestników zajęcia.
3. W przypadku zagrożenia życia (gdy osoba jest nieprzytomna) wychowawca bądź inny pracownik wzywa natychmiast karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców. Rodzice/opiekunowie prawni podejmują decyzję o dalszym leczeniu.
4. Rodzice/opiekunowie prawni sprawcy agresji zostają poinformowani o konsekwencjach takiego zachowania wynikających ze statutu.
5. Wychowawca wypełnia kartę bursy, sporządza notatkę służbową z zajęcia.
6. W przypadku przeprowadzenia przez agresora kolejnych ataków z widocznymi skutkami pobicia – bursa kieruje sprawę na policję, od której postępowania zależą dalsze losy sprawcy przemocy.
7. W sytuacjach tego wymagających, dyrektor/wicedyrektor placówki zwołuje Zespół Wychowawczy celem ustalenia planu działań wychowawczych w stosunku do wychowanka. Dyrektor placówki decyduje, czy posiedzenie Zespołu Wychowawczego odbywa się z udziałem rodziców/ prawnych opiekunów i wychowanka.
8. W przypadku niedostosowania się do ustaleń Zespołu Wychowawczego, wobec wychowanka wyciąga się dalsze konsekwencje regulaminowe.
9. Psycholog udziela wsparcia ofierze przemocy, wskazuje, jak należy radzić sobie w podobnych sytuacjach.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĘPOWANIA ZACHOWAŃ AGRESYWNYCH W BURSIE – AGRESJA SŁOWNA

1. Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska.
2. Należy powiadomić dyrektora oraz psychologa o zdarzeniu.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z wychowankami mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. Rozmowę z ofiarą i sprawcą należy prowadzić osobno. W rozmowie ze sprawcą wychowawca ustala formę zadośćuczynienia (przeproszenie poszkodowanego).
4. Wychowawca o zaistniałym zdarzeniu informuje rodziców/opiekunów prawnych uczestników zdarzenia.
5. Wobec wychowanka przejawiającego zachowania agresywne stosuje się konsekwencje regulaminowe.
6. Psycholog/wychowawca udziela ofierze wsparcia, wskazuje, jak należy sobie radzić w podobnych sytuacjach.
7. Wychowawca w porozumieniu z psychologiem podejmuje działania ukierunkowane na eliminację zachowań niepożądanych z jednej strony i wzmacnianie czynników chroniących przed zagrożeniami (integracja, rozwijanie zainteresowań, poprawa samooceny i rozwijanie empatii).

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC WYCHOWANKA
BĘDĄCEGO OFIARĄ CZYNU KARALNEGO**

1. W przypadku poszkodowania należy udzielić ofierze pierwszej pomocy przedmedycznej lub wezwać pogotowie ratunkowe, gdy stan zdrowia jest poważny.
2. Powiadomić o zdarzeniu dyrektora/wicedyrektora bursy.
3. Poinformować rodziców/opiekunów prawnych – ofiary czynu karalnego.
4. Powiadomić Policję szczególnie w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
5. Przeprowadzić rozmowę wspierającą wychowanka i zapewnić mu poczucie bezpieczeństwa.
6. Wypełnia kartę bursy, sporządzić notatkę służbową.

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĘPOWANIA U WYCHOWANKA
MYŚLI SAMOBÓJCZYCH LUB PODJĘCIA PRZEZ WYCHOWANKA PRÓBY
SAMOBÓJCZEJ NA TERENIE PLACÓWKI**

I Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u wychowanka czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

Wczesne sygnały ostrzegawcze:

- wycofywanie się z kontaktów z rodziną i przyjaciółmi, odwracanie się od nich,
- zainteresowanie lub wręcz zaabsorbowanie śmiercią,
- wyraźne zmiany osobowości i nastroju,
- trudności z koncentracją,
- trudności w szkole; obniżenie jakości pracy i ocen,
- zmiana dotychczasowych zwyczajów dotyczących jedzenia i snu (utrata apetytu lub objadanie się, bezsenność lub nadmierna senność),
- utrata zainteresowania rozrywkami,
- częste uskarżanie się na fizyczne dolegliwości, przeważnie powiązane z emocjami, jak bóle głowy, bóle żołądka lub uczucie zmęczenia,
- nieustanne znudzenie,
- utrata zainteresowań dla rzeczy i spraw, o które dotychczas młody człowiek się troszczył (np. zaniechanie dbałości o wygląd).

O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei, braku wyjścia lub własnej bezwartościowości,
- mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie lub o jego planowaniu,
- wypowiadanie komunikatów typu: „Jestem niczym”, „Nie warto się mną zajmować”, „Chciałbym umrzeć”, „Zamierzam się zabić”, „Nie powinienem się urodzić”,
- wypowiadanie co jakiś czas komunikatów typu: „Niedługo przestanę być dla ciebie problemem”, „To nie ma znaczenia”, „To już na nic się nie zda” lub „Już się nie zobaczymy”,
- pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,
- pozbywanie się osobistych i cennych przedmiotów,
- unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,
- odrzucanie pomocy, poczucie, że udzielenie pomocy jest już niemożliwe,
- zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność,
- odrzucanie otrzymywanych pochwał lub nagród,
- przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań dla danego wychowanka,
- wzrost impulsywności: nagłe impulsywne działania, jak akty agresji i przemocy, zachowania buntownicze lub ucieczkowe (wynikające z ogromnego napięcia emocjonalnego); nagłe eskcesy

alkoholowe lub narkotykowe (będące próbą „znieczulenia się w cierpieniu” lub formą wołania o pomoc),

- nagłe przejście z depresji do stanu pogody i zadowolenia. Zwykle oznacza to, że wychowanek, po okresie walki wewnętrznej, podjął już decyzję o ucieczce od problemów i zakończeniu swego życia,
- przejawianie innych zachowań ryzykownych np. okaleczanie się,
- przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.,
- podejmowanie w przeszłości prób samobójczych,
- fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.

Jeżeli wychowawcy czy koleżanki/koledzy podejrzewają, że wychowanek może znajdować się w grupie ryzyka lub zaobserwowali u wychowanka wymienione wyżej sygnały/objawy, Zespół Wychowawczy powinien opracować plan działania. Kilka utrzymujących się objawów świadczy o poważnym kryzysie afektywnym z wysokim ryzykiem samobójstwa wymagającym pilnej interwencji specjalistów, niekiedy także farmakologicznej.

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca, psycholog podejmują odpowiednie działania interwencyjne:

- jednoznacznie ustalają, które z w/w sygnałów występują u wychowanka;
- przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej wychowanka w celu wstępnego ustalenia przyczyn;
- kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyny zmian w zachowaniu dziecka, przekazują informację o zagrożeniu rodzicom; przeprowadzają wywiad z rodzicami;
- jeżeli wspólne ustalenia potwierdzają obawy o zagrożeniu, informacja przekazywana jest dyrektorowi/wicedyrektorowi bursy;
- dyrektor/wicedyrektor bursy, wychowawca ustalają z rodzicami zasady wspólnego działania, np. proponują objęcie wychowanka pomocą na terenie bursy i/lub wskazują konieczność konsultacji specjalistycznych poza placówką.

II Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że wychowanek zamierza podjąć/podjął próbę samobójczą

1. Wychowawca, który otrzymał informację o próbie samobójczej wychowanka lub zamiarze popełnienia samobójstwa natychmiast pojawia się na miejscu zdarzenia:

- udziela pierwszej pomocy,
- zabezpiecza przedmioty mające posłużyć próbie samobójstwa,
- nie pozostawia wychowanka samego,
- wychowawca wzywa pogotowie informując o zaistniałej sytuacji,
- zabezpiecza teren przed osobami niepożądanymi,
- powiadamia rodziców wychowanka oraz dyrektora/wicedyrektora placówki,
- jeżeli jest to możliwe, przeprowadza wychowanka w bezpieczne miejsce.

2. Wychowawca lub dyrektor placówki wzywa policję w sytuacji zaistniałej próby samobójczej oraz powiadamia kuratorium oświaty.

3. Wychowawca wypełnia kartę zdarzenia i sporządza szczegółową notatkę z przebiegu całego zdarzenia.

III Postępowanie w przypadku śmierci samobójczej wychowanka:

- w przypadku śmierci wychowanka w wyniku samobójstwa dyrektor informuje o zaistniałej sytuacji organ prowadzący i Wielkopolskiego Kuratora Oświaty;
- dyrektor powołuje zespół kryzysowy w skład którego wchodzi: psycholog, dyrektor/wicedyrektor oraz dwóch wychowawców;
- zespół kryzysowy przygotowuje informacje, które mają zostać przekazane rodzicom, pracownikom i wychowankom;
- zorganizowane są spotkania dla poszczególnych grup: wychowawców i pracowników bursy, rodziców oraz wychowanków;
- psycholog / wychowawcy lub osoby do tego wyznaczone udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym mieszkankom bursy (przede wszystkim grupie wychowawczej i bliskim znajomym wychowanka).
- do ewentualnego kontaktu z mediami dyrektor wyznacza rzecznika bursy, który przedstawia obiektywne fakty związane ze śmiercią samobójczą wychowanka, jak i z działaniami interwencyjnymi podjętymi przez bursę.

Jeśli wychowanek popełni samobójstwo należy pamiętać o kilku zasadach:

- wszystkie działania powinny być przeprowadzone najszybciej jak to możliwe (najważniejsze są pierwsze 3 dni po zdarzeniu),
- koleżanki/koledzy, personel, rodzice oraz szkoła powinni być poinformowani o wydarzeniu; komunikat ma być ograniczony do niezbędnego minimum (nie opisujemy metody i miejsca, ale podkreślamy, że jest to skutek interakcji wielu czynników),
- w czasie dyskusji, rozmów nie można dopuścić do gloryfikowania tego typu zachowań oraz do idealizacji osoby samobójcy, kładziemy nacisk na konsekwencje śmierci dla pozostałych osób (trudne emocje i sposoby ich przeżywania) oraz dostępne formy pomocy (w bursie i poza nią),
- w czasie spotkań z młodzieżą należy również stworzyć możliwość do przepracowania emocji związanych z tym wydarzeniem; wychowankowie powinni uzyskać informację o miejscach, w których uzyskałyby pomoc w czasie kryzysu oraz numery telefonów zaufania,
- nie należy organizować uroczystości o charakterze wspominkowym, ani apeli, na których informowano by o zdarzeniu; wychowankowie powinni zostać poinformowani w małych grupach przez wychowawców do tego przygotowanych przez zespół kryzysowy,
- należy stworzyć wychowankom możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych uwzględniając potrzeby rodziny zmarłego,
- o samobójstwie lub usiłowaniu popełnienia może dojść do zjawiska zakażania się samobójstwem (tzw. Efekt Wertera); należy zidentyfikować wszystkie wychowanki o złym stanie emocjonalnym lub ze skłonnościami samobójczymi i otoczyć je większą opieką i wsparciem.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W STOSUNKU DO WYCHOWANKA PALĄCEGO
PAPIEROSY, E-PAPIEROSY, NOWATORSKIE WYROBY TYTONIOWE NA TERENIE
PLACÓWKI LUB POZA NIĄ**

1. W przypadku stwierdzenia faktu palenia przez wychowanka papierosów/e-papierosów/innych wyrobów tytoniowych na terenie placówki, wychowawca:
 - a) upomina wychowanka nieletniego/pełnoletniego podczas indywidualnej rozmowy oraz informuje o konsekwencjach złamania regulaminu,
 - b) zawiadamia niezwłocznie rodziców,
 - c) informuje dyrektora/wicedyrektora,
 - d) wspólnie z rodzicami lub pełnoletnim wychowankiem podejmuje plan oddziaływań wychowawczych (pogadanki terapeutyczne, opracowanie indywidualnej pracy z wychowankiem).
2. W przypadku osoby małoletniej dyrektor może, za zgodą rodziców, opiekuna nieletniego oraz samego nieletniego, zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie lub wykonania określonych prac porządkowych na rzecz bursy. Odmowa współpracy ze strony rodziców z placówką wiąże się z pisemnym powiadomieniem o zagrożeniu demoralizacją małoletniego sąd rodzinny lub policję oraz pomoc społeczną.
3. Zastosowanie środka oddziaływania wychowawczego wobec małoletniego wychowanka nie wyłącza zastosowania kary określonej w statucie bursy.
4. W przypadku stwierdzenia faktu palenia przez wychowanka papierosów/e-papierosów/innych wyrobów tytoniowych poza placówką, wychowawca:
 - a) żąda natychmiastowego zaprzestania palenia,
 - b) upomina wychowanka nieletniego/pełnoletniego podczas indywidualnej rozmowy,
 - c) zawiadamia rodziców.
5. Niezależnie od stosowanej przez bursę procedury, wychowankowie palące na terenie placówki i w jej otoczeniu mogą, zgodnie z Ustawą z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2024 poz. 1162) zostać ukarani mandatem karnym przez funkcjonariuszy Policji / Straży Miejskiej. Otrzymanie mandatu karnego nie wstrzymuje procedury obowiązującej w placówce.

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZNALEZIENIA W BURSIE
SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ W PRZYPADKU SPOŻYWANIA PRZEZ
WYCHOWANKA SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH NA TERENIE PLACÓWKI**

1. W przypadku **znalezienia podejrzanej substancji odurzającej** na terenie placówki, należy:
 - a) zachować szczególne środki ostrożności,
 - b) zabezpieczyć substancję przed dostępem do niej wychowanków oraz jej ewentualnym zniszczeniem,
 - c) powiadomić dyrektora/wicedyrektora,
 - d) zawiadomić policję,
 - e) ustalić (jeżeli to możliwe), do kogo należy znaleziona substancja,
 - f) przekazać policji zabezpieczoną substancję oraz informację o zaistniałej sytuacji.
2. W przypadku **podejrzenia wychowanka o posiadanie środków odurzających** należy:
 - a) odizolować wychowanka od pozostałych wychowanków,
 - b) ze względów bezpieczeństwa nie pozostawiać wychowanka bez opieki,
 - c) powiadomić dyrektora/wicedyrektora,
 - d) zawiadomić policję,
 - e) w obecności innego wychowawcy/psychologa/innej osoby pełnoletniej nakazać wychowankowi przekazanie posiadanej substancji i/lub poprosić o pokazanie zawartości plecaka oraz kieszeni, ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją,
 - f) **wychowawca nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani plecaków/toreb wychowanków – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji,**
 - g) powiadomić rodziców/opiekunów prawnych wychowanka o zdarzeniu, poinformować ich o obowiązujących w placówce procedurach, udzielić wsparcia,
 - h) przeprowadzić z wychowankiem rozmowę o złamaniu obowiązującego regulaminu, poinformować o konsekwencjach, a następnie objąć wychowanka działaniami profilaktycznymi.
3. W przypadku **rozpoznania u wychowanka stanu odurzenia alkoholem, narkotykami (w tym „dopalaczami”)** należy:
 - a) odizolować wychowanka od pozostałych wychowanków oraz monitorować jego stan zdrowia (w razie potrzeby wezwać pogotowie),
 - b) ze względów bezpieczeństwa nie pozostawiać wychowanka samego,
 - c) powiadomić policję oraz pogotowie (w przypadku nieletniej),
 - d) powiadomić dyrektora/wicedyrektora o zaistniałej sytuacji,
 - e) powiadomić rodziców wychowanka, poinformować o obowiązującej w bursie procedurze postępowania na wypadek odurzenia alkoholem/innymi substancjami psychoaktywnymi, udzielić wsparcia,
 - f) przekazać wychowanka pod opiekę psychologa, objąć go działaniami profilaktycznymi.

4. W przypadku **potwierdzonej informacji o spożywaniu przez wychowanka napojów energetycznych na terenie placówki** należy:
 - a) zawiadomić rodziców,
 - b) przeprowadzić z wychowankiem rozmowę o złamaniu obowiązującego regulaminu, poinformować o konsekwencjach, a następnie objąć wychowanka działaniami profilaktycznymi.
5. Wobec osoby małoletniej dyrektor może, za zgodą rodziców, opiekuna nieletniego oraz samego nieletniego, zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie lub wykonania określonych prac porządkowych na rzecz bursy. Odmowa współpracy ze strony rodziców z placówką wiąże się z pisemnym powiadomieniem o zagrożeniu demoralizacją małoletniego sąd rodzinny oraz pomoc społeczną.
6. W każdym z wyżej wymienionych przypadków wobec wychowanka nieletniego/pełnoletniego zostaną podjęte odpowiednie działania statutowe. Zastosowanie środka oddziaływania wychowawczego wobec wychowanka małoletniego nie wyłącza zastosowania kary określonej w statucie bursy.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA KRADZIEŻY
LUB WYMUSZENIA PIENIEDZY LUB PRZEDMIOTÓW WARTOŚCIOWYCH**

1. Wychowawca bezzwłocznie powiadamia dyrektora/wicedyrektora i wstępnie ustala okoliczności czynu oraz ewentualnych świadków zdarzenia.
2. Wychowawca żąda, aby podejrzewany o kradzież wychowanek pokazał, w obecności innego pracownika bursy, zawartość torby, kieszeni we własnej odzieży oraz innych miejsc związanych ze sprawą lub przekazał skradzioną rzecz.
3. **Pracownik bursy nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży, plecaka, innych rzeczy związanych ze sprawą – może to zrobić tylko policja.**
4. Wychowawca zabezpiecza dowody, tj. wartościowe przedmioty pochodzące z kradzieży lub wymuszenia i powiadamia policję. W przypadku wezwania policji przekazuje dowody.
5. Jeżeli skradzione rzeczy mają wartość poniżej 800 zł., trafiają one z powrotem do właściciela, a wobec sprawcy kradzieży stosuje się konsekwencje określone w regulaminie.
6. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych sprawcy o zdarzeniu, informuje ich o konsekwencjach takiego zachowania wynikających z regulaminu.
7. Wychowawca wypełnia kartę bursy, sporządza notatkę.
8. W sytuacji, gdy to nieletni dopuścił się czynu karalnego na terenie bursy dyrektor może dodatkowo, **za zgodą rodziców albo opiekuna nieletniego oraz nieletniego**, zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środek oddziaływania wychowawczego w postaci:

- pouczenia,
- ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie,
- przeproszenia pokrzywdzonego,
- przywrócenia stanu poprzedniego,
- wykonania określonych prac porządkowych na rzecz bursy.

Zastosowanie środka oddziaływania wychowawczego nie wyłącza zastosowania kary określonej w statucie bursy.

9. W sytuacjach tego wymagających, dyrektor/wicedyrektor placówki zwołuje Zespół Wychowawczy celem ustalenia planu działań wychowawczych w stosunku do wychowanka – sprawcy kradzieży. Dyrektor placówki decyduje, czy posiedzenie Zespołu Wychowawczego odbywa się z udziałem rodziców/prawnych opiekunów i sprawcy. Należy sporządzić notatkę z tej rozmowy i zapewnić opiekę psychologa.
10. W przypadku niedostosowania się do ustaleń Zespołu Wychowawczego, wobec wychowanka wyciąga się kolejne konsekwencje regulaminowe.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA GWARANTUJĄCA POSZKODOWANEMU
W WYPADKU NA TERENIE BURSY WYCHOWANKOWI NALEŻYTA OPIEKĘ
I NIEZBĘDNĄ POMOC**

(Wypadek jest to nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło na terenie placówki lub poza jej terenem - w trakcie wycieczki lub wyjścia pod opieką wychowawcy)

1. W czasie zajęć wychowawczych pełną odpowiedzialność za życie i zdrowie wychowanków ponosi wychowawca. Przed rozpoczęciem zajęć prowadzący ma obowiązek sprawdzić, czy sprzęt sportowy, urządzenia techniczne, pomoce naukowe oraz inne narzędzia wykorzystywane w czasie zajęć, a także pomieszczenia użytku ogólnego, nie stwarzają zagrożenia bezpieczeństwa. Jeżeli stan techniczny budzi zastrzeżenia, wychowawca lub inna osoba prowadząca zajęcia nie ma prawa z nich korzystać w pracy z wychowankiem.

2. **Udzielenie poszkodowanemu pierwszej pomocy przedmedycznej**

Pracownik, który otrzymał wiadomość o wypadku wychowanka, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając pierwszej pomocy. Udzielenie pierwszej pomocy w wypadkach jest prawnym obowiązkiem każdego pracownika. Jej nieudzielenie, szczególnie przez osobę odpowiedzialną za bezpieczeństwo ucznia, skutkuje sankcją karną.

Gdy do wypadku dochodzi podczas zajęć, wychowawca przerywa je, wyprowadzając wychowanków z miejsca zagrożenia – jeżeli warunki w miejscu, w którym prowadzone są zajęcia, stwarzają nadal zagrożenie dla bezpieczeństwa wychowanków. Wychowawca zobowiązany jest do niezwłocznego powiadomienia dyrektora/wicedyrektora o sytuacji.

3. **Obowiązek powiadamiania i zabezpieczenia miejsca zdarzenia**

O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie: rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego, pracownika placówki odpowiedzialnego za bezpieczeństwo i higienę pracy, społecznego inspektora pracy, organ prowadzący bursę.

O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratorium oświaty.

O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

Zawiadomienia dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik bursy. Fakt ten powiadamiający dokumentuje w dzienniku przekazywania dyżurów podając datę oraz godzinę powiadomienia rodziców o wypadku.

W niegroźnych przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu, wychowawca ustala potrzebę wezwania pogotowia ratunkowego.

W przypadku przewożenia wychowanka do szpitala wychowawca zapewnia mu opiekę w drodze do szpitala lub zleca to zadanie innemu upoważnionemu pracownikowi bursy. Informację o zdarzeniu przekazuje się rodzicom/opiekunom prawnym oraz dokumentuje.

W każdym przypadku, gdy widoczne są obrażenia, urazy, niepokojące objawy, dyrektor lub upoważniona osoba wzywa pogotowie ratunkowe. Jeżeli wypadek został spowodowany

niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, należy zabezpieczyć je nienaruszone do momentu pojawienia się odpowiednich służb.

Dyrektor/wicedyrektor zabezpiecza pomieszczenie/sprzęt do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.

Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem bursy, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy i odpowiada za nie oraz powiadamia właściwe służby (pogotowie, policję itp.).

Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać dyrektor, wykonuje je wicedyrektor lub upoważniony przez dyrektora pracownik bursy.

4. Zespół powypadkowy i postępowanie powypadkowe:

Dyrektor powołuje zespół powypadkowy. W jego skład wchodzi pracownik BHP lub dyrektor placówki. W skład zespołu może wchodzić przedstawiciel organu prowadzącego lub kuratora oświaty.

Zespół powypadkowy:

- przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową,
- rozmawia z wychowankiem (niepełnoletnią w obecności rodziców) i sporządza protokół,
- rozmawia ze świadkami wypadku i sporządza protokoły; jeżeli świadkami są wychowankowie – przesłuchanie odbywa się w obecności wychowawcy lub psychologa, a protokół odczytuje się w obecności świadka i jego rodziców,
- sporządza szkic miejsca wypadku lub fotografię,
- uzyskuje pisemne oświadczenie pracownika, pod opieką którego wychowanek przebywał w czasie, gdy zdarzył się wypadek,
- uzyskuje opinię lekarską z opisem doznanych obrażeń i określeniem rodzaju wypadku,
- sporządza protokół powypadkowy nie później niż w ciągu 21 dni od daty uzyskania zawiadomienia o wypadku; protokół podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor bursy.

Protokół powypadkowy sporządza się w trzech egzemplarzach dla poszkodowanego, dla bursy oraz dla organu prowadzącego lub kuratora oświaty (na żądanie). Z treścią protokołu powypadkowego zaznajamia się poszkodowanego pełnoletniego i poszkodowanego małoletniego oraz jego rodziców. W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, którym doręczono protokół, mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu (są o tym informowani przy odbieraniu protokołu). Zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący.

Dyrektor placówki prowadzi rejestr wypadków. Wskazuje prawidłowe zachowania i odstępstwa od niniejszej procedury, informuje o wnioskach i podjętych działaniach profilaktycznych zmierzających do zapobiegania analogicznym wypadkom.

Wychowawca sporządza notatkę służbową ze zdarzenia.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYKRYCIA PROSTYTUCJI

1. W przypadku otrzymania informacji o sytuacji, w której wychowanek był świadkiem czynności noszących znamiona prostytucji, wychowawca powiadamia o zaistniałym wydarzeniu dyrektora/wicedyrektora bursy.
2. W przypadku uzyskania informacji, że wychowanek nie mający 18 lat uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania mówiące o demoralizacji, wychowawca powiadamia dyrektora/wicedyrektora bursy oraz rodziców.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z wychowankiem na temat konsekwencji takiego zachowania wynikających z regulaminu. Zobowiązuje do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice wychowanka odmawiają współpracy, a z wiarygodnych źródeł napływają informacje o dalszym nierządzie oraz przejawach demoralizacji ich dziecka – wychowawca w porozumieniu z dyrektorem placówki zawiadamia o sytuacji policję lub sąd rodzinny.
5. Zaleca się ustalenie za zgodą rodziców działań z udziałem psychologa w celu zapewnienia opieki osobie, która świadomie lub nie dopuściła się prostytucji.
6. Wychowawca wypełnia kartę bursy, sporządza notatkę służbową.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA
SEKSTINGU, PROWOKACYJNYCH ZACHOWAŃ ORAZ AKTYWNOŚCI
SEKSUALNEJ JAKO ŹRÓDŁA DOCHODU OSÓB NIELETNICH**

Wymiana materiałów o charakterze seksualnym następuje tylko w ramach związku między dwojgiem rówieśników:

1. Wychowawca zapewnia wsparcie i opiekę psychologiczno-pedagogiczną.
2. Wychowawca poucza sprawców, że dalsze rozpowszechnianie materiałów może być nielegalne i będzie miało ostrzejsze konsekwencje, w tym prawne.
3. Wychowawca powiadamia rodziców osób zdarzenia.

Materiały o charakterze seksualnym zostały rozesłane większej liczbie osób, jednak nie dochodzi do cyberprzemocy na tym tle. Młodzież traktuje materiał jako formę wyrażania siebie:

1. Wychowawca zapewnia wsparcie i opiekę.
2. Niektóre materiały tego typu mogą zostać uznane za pornograficzne, w takim wypadku na dyrektora/wicedyrektora placówki ciąży obowiązek zgłoszenia incydentu na policję.
3. Wychowawca wszelkie działania wobec sprawców incydentu podejmuje w porozumieniu z ich rodzicami lub opiekunami prawnymi.

Materiały zostały rozesłane większej liczbie osób (bez względu na intencje), zostały zastosowane jako narzędzie cyberprzemocy:

1. Wychowawca zabezpiecza dowody – przesyłane zdjęcia czy zrzuty ekranu portali, w których opublikowano zdjęcie/-a.
2. W sytuacji zaistnienia znamion cyberprzemocy, wychowawca stosuje procedurę: Cyberprzemoc.
3. Wychowawca otacza osoby zaangażowane opieką psychologiczno-pedagogiczną.
4. Jeśli przypadek sekstingu zostanie upowszechniony w środowisku rówieśniczym – np. poprzez przesłanie MMS do wychowanek tej samej placówki lub grupy w portalu społecznościowym, wychowawca podejmuje działania wychowawcze, uświadamiające negatywne aspekty moralne sekstingu.
5. W przypadku publikacji lub upowszechnienia zdjęć o charakterze pornografii dziecięcej dyrekcja placówki zobowiązana jest do powiadomienia o tym zdarzeniu policję lub sąd rodzinny.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYSTĄPIENIA
U WYCHOWANKÓW NIEPOKOJĄCYCH ZACHOWAŃ SEKSUALNYCH**

1. W sytuacji, gdy wychowawca otrzyma informację o niepokojących zachowaniach seksualnych wychowanków, bądź jest ich świadkiem żąda natychmiastowego zaprzestania czynności i podejmuje rozmowę wychowawczą*.
2. Jeśli wychowawca otrzymuje informację o niepokojących zachowaniach seksualnych od innego wychowanka, należy zapewnić mu anonimowość w celu uniknięcia przemocy wobec niego.
3. Wychowawca powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora/wicedyrektora bursy.
4. Wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców/prawnych opiekunów wychowanka.
5. Jeżeli rodzice wychowanka odmawiają współpracy, a z wiarygodnych źródeł napływają informacje o niepokojących zachowaniach seksualnych ich dziecka – dyrektor placówki zawiadamia o sytuacji sąd rodzinny lub policję.

* Przyczyną niepokojącego zachowania seksualnego może być np. ciekawość, brak wiedzy na temat seksualności, znudzenie, samotność, konflikty w relacjach, brak reguł wychowawczych, obserwacja zachowań seksualnych u dorosłych (w tym dostęp do pornografii), przemoc fizyczna psychiczna, seksualna.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZJAWISKA
PEDOFILII**

1. W sytuacji wystąpienia przypadku pedofilii należy podjąć działania mające na celu powstrzymanie tego zjawiska, zawiadomić dyrektora/wicedyrektora lub/i psychologa bursowego.
2. Gdy informacja o pojawieniu się obcych osób zaczepiających wychowanków się potwierdzi, wychowawca natychmiast powiadamia o tym fakcie policję.
3. Dyrektor w celu wzmożenia czujności przekazuje pracownikom bursy informację dotyczącą stwierdzonego zagrożenia.
4. Wychowawcy powiadamiają wychowanków o potencjalnym zagrożeniu.
5. W przypadku podejrzenia/wystąpienia zjawiska molestowania z udziałem wychowanka bursy należy bezzwłocznie powiadomić rodziców/opiekunów oraz policję w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, umożliwiających ustalenie sprawcy.
6. Jeśli sprawcą jest wychowanek, wychowawca bezzwłocznie powiadamia rodziców/opiekunów sprawcy, przeprowadza z nimi rozmowę dotyczącą zdarzenia. Natychmiast izoluje sprawcę od ofiary, nie pozostawiając stron bez opieki.
7. Wychowawca wypełnia kartę bursy, sporządza notatkę służbową.
8. Zalecane jest podjęcie przez wychowawców oraz psychologa działań profilaktycznych skierowanych do wychowanków w celu omówienia potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazywania pracownikom bursy informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie.

PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA CYBERPRZEMOCY

(przemoc z użyciem technologii informacyjno-komunikacyjnych, głównie internetu oraz telefonów komórkowych, jak nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów, z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli)

Zgłaszanie nielegalnych treści: dyzurnet.pl dyzurnet@dyzurnet.pl

telefon rzecznika praw dziecka: 800 12 12 12

telefon zaufania dla dzieci i młodzieży: 116 111,

telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci: 800 100 100

1. Należy wysłuchać wychowanka – ofiarę cyberprzemocy – i okazać mu wsparcie z zachowaniem poufności, podmiotowości i poszanowania uczuć. Należy poinformować wychowanka o krokach, jakie może podjąć bursa, i sposobach, w jaki może zapewnić mu bezpieczeństwo.
2. Należy określić charakter zdarzenia (rozmiar i rangę szkody, jednorazowość, powtarzalność). Wykazać, czy zdarzenie nosi znamiona cyberprzemocy, czy to nieudany żart. Kluczowe jest zabezpieczenie zgromadzonych dowodów (zrobienie kopii materiałów, zanotowanie daty i czasu otrzymania materiałów, danych nadawcy, adresu stron www. historii połączeń).
3. Należy zadbać o bezpieczeństwo świadków, jeśli to oni ujawniali cyberprzemoc. Okazać im wsparcie.
4. Gdy sprawca jest mieszkańcem placówki, wychowawca/psycholog powinien przeprowadzić z nim rozmowę o jego zachowaniu. Należy ustalić okoliczności zdarzenia, poznać przyczyny, podjąć próbę rozwiązania sytuacji konfliktowej.
5. W sytuacji, gdy sprawca jest nieznany, podstawowe działanie polega na przerwaniu aktu cyberprzemocy (zawiadomieniu administratora serwisu w celu usunięcia materiału po wcześniejszym zabezpieczeniu dowodów), zapewnieniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej poszkodowanemu oraz wsparciu rodziców w ewentualnym zgłoszeniu sprawy policji.
6. Wychowawca zawiadamia dyrektora/wicedyrektora bursy o zdarzeniu.
7. Wychowawca informuje rodziców/opiekunów osób zaangażowanych.
8. Zjawisko cyberprzemocy można rozwiązać na poziomie pracy wychowawczej. Placówka powinna powiadomić odpowiednie służby (np. sąd rodzinny), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze, a interwencje pedagogiczne nie przynoszą pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia).
9. Kontakt z policją wymagają wszelkie sytuacje, w których zostało naruszone prawo (np. groźby karalne, świadome publikowanie nielegalnych treści, rozpowszechnianie nagich zdjęć z udziałem małoletnich). Za zgłoszenie powinien odpowiadać dyrektor.
10. Każdorazowo wychowawca sporządza notatkę i wypełnia kartę bursy opisując szczegółowo zaistniałą sytuację.

Pomoc ofierze nie może kończyć się w momencie zakończenia procedury. Warto monitorować sytuację, czuwać nad bezpieczeństwem wychowanka, np. zwracać uwagę, czy nie są podejmowane wobec niego dalsze działania przemocowe, obserwować, jak sobie radzi w grupie po ujawnieniu incydentu cyberprzemocy. To samo dotyczy świadków zdarzenia w obawie przed stygmatyzacją tzn. „donosiciela”.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA
DLA ZDROWIA WYCHOWANKA W ZWIĄZKU Z NADMIERNYM KORZYSTANIEM
Z INTERNETU**

(infoholizm, sieciholizm – nadmierne korzystanie z zasobów internetu i gier komputerowych, najczęściej sieciowych, portali społecznościowych)

1. Wychowawcy powinni zainteresować się przypadkami wychowanków, którzy każdą wolną chwilę poświęcają na korzystanie z zasobów internetu lub na portalach społecznościowych.
2. W przypadku zdiagnozowania takiego przypadku wychowawca informuje rodziców/opiekunów prawnych oraz pozostałych wychowawców w placówce.
3. Wychowawcy bursy w porozumieniu z rodzicami ustalają, w jakim stopniu nadmierne korzystanie z zasobów internetu wywołało u dziecka skutki zdrowotne i psychiczne (np. gorsze wyniki w nauce, niedosypianie, niedojadanie, rezygnacja z dawnych zainteresowań, załamanie się relacji z rodziną czy rówieśnikami).
4. Wychowawca kieruje wychowanka do psychologa bursowego.
5. Wobec współlokatorów należy podjąć działania profilaktyczne ze zwróceniem uwagi na negatywne aspekty nadmiernego korzystania z internetu oraz zaapelować o wsparcie wychowanka dotkniętej problemem.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NAWIĄZYWANIA
NIEBEZPIECZNYCH KONTAKTÓW W INTERNECIE – UWODZENIE, ZAGROŻENIE
PEDOFILIA**

**(kontakt osoby dorosłej z małoletnią w celu zainicjowania znajomości prowadzących do
wyludzenia poufnych informacji, nawiązania kontaktów seksualnych, skłonienia dziecka do
zachowań niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia lub wyludzenia własności (np. danych,
pieniędzy, cennych przedmiotów rodzinnych)**

Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży: 116 111,
Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci: 800 100 100,
Zgłaszanie nielegalnych treści: dyzurnet.pl, dyzurnet@dyzurnet.pl, 801 615 005

1. Wszelkie działania wobec dziecka winny być uzgadniane z rodzicami/opiekunami prawnymi i inicjowane za ich zgodą.
2. Wychowawca powiadamia o sytuacji dyrektora/wicedyrektora bursy.
3. Wychowawca zbiera od wychowanka wszelkie informacje o sprawcy oraz zabezpiecza dowody w formie elektronicznej dowody działania dorosłego sprawcy uwodzenia (zapisy rozmów w komunikatorach czy portalach społecznościowych, zdjęcia, wiadomości e – mail).
4. Bezzwłocznie zawiadamia policję, szczególnie w przypadku uwiedzenia dziecka do lat 15.
5. Wychowawca nie podejmuje samodzielnych działań w celu dotarcia do sprawcy, jedynie udziela wsparcia organom ścigania.
6. Wychowawca zapewnia pomoc psychologiczno - pedagogiczną i poczucie bezpieczeństwa we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi zarówno ofierze, jak i świadkom zdarzenia.
7. Jeżeli osobą zgłaszającą zagrożenie był inny wychowanek, należy docenić jego prospołeczną postawę.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ROZPOWSZECHNIANIA PRZEZ
WYCHOWANKA PORNOGRAFII W BURSIE**

1. W przypadku otrzymania przez wychowawcę lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez wychowanka pornografii w bursie należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora/wicedyrektora bursy oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu.
2. W przypadku, gdy wychowanek przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, należy zapewnić mu anonimowość w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji związanych z przemocą skierowaną wobec tego wychowanka ze strony sprawców zdarzenia.
3. Przekazanie przez dyrektora pracownikom placówki informacji o stwierdzonym zagrożeniu bez wskazywania konkretnych osób.
4. Podjęcie przez wychowawcę i psychologa działań profilaktycznych wśród wychowanków w celu omówienia zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym, oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.
5. Wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych wychowanka, w szczególnie trudnych przypadkach dyrektor wzywa do placówki rodziców/prawnych opiekunów wychowanka, który rozpowszechniał materiały pornograficzne w celu przeprowadzenia przez wychowawcę lub psychologa rozmowy z rodzicami/prawnymi opiekunami sprawcy na temat zdarzenia.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA BEZKRYTYCZNEJ
WIARY W TREŚCI ZAMIESZCZONE W INTERNECIE, NIEUMIEJĘTNOŚĆ
ODRÓŻNIENIA TREŚCI PRAWDZIWYCH OD NIEPRAWDZIWYCH**

(bezkrytyczne uznawanie za prawdę tez publikowanych na forach internetowych, kierowanie się informacjami zawartymi w reklamach skutkujące rozczarowaniami i porażkami życiowymi w efekcie korzystania z fałszywych informacji, utrudniające lub uniemożliwiające osiągnięcie dobrych wyników w edukacji, prowadzące do zagrożeń życia i zdrowia poprzez stosowanie wyniszczającej diety, samookaleczenia)

1. Wychowawca zwraca uwagę na wychowanków nieumiejących odróżniać prawdy od fałszu informacji publikowanych w internecie.
2. Wychowawca, który zauważy, że wychowanek posługuje się fałszywymi informacjami zaczerpniętymi z sieci, rozpowszechnia je, powinien skomentować i sprostować nieprawdziwe informacje.
3. Wychowawca prowadzi działania profilaktyczne z zastosowaniem elementów edukacji medialnej.

**PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU DOSTĘPU DO SZKODLIWYCH,
NIEPOŻĄDANYCH, NIELEGALNYCH TREŚCI**

**(pornografia, ryzyko werbunku młodzieży do organizacji nielegalnych i terrorystycznych,
treści obrazujące przemoc i promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci,
popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, treści nawołujące
do samookaleczeń, samobójstw, korzystania z narkotyków)**

Zgłaszanie nielegalnych treści: info@dyzurnet.pl, Nask dyżurnet tel.: 0 801 615 005,
policja 997, numer alarmowy 112

1. Wychowawca, posiadający odpowiednie kompetencje techniczne, powinien zabezpieczyć dowody w formie elektronicznej (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, zrzuty ekranu, e-maile).
2. Wychowawca informuje o zdarzeniu dyrektora/wicedyrektora.
3. W procesie identyfikacji sprawców kluczowe znaczenie odgrywają zgromadzone dowody. W procesie udostępniania nielegalnych treści uczestniczą zazwyczaj: twórca treści oraz osoby udostępniające owe treści (często rówieśnicy).
4. Wychowawca informuje wszystkich rodziców/opiekunów prawnych nastolatków uczestniczących w zdarzeniu o sytuacji i roli ich dziecka .
5. Wychowawca przeprowadza rozmowy ze sprawcą na temat jego postępowania, uzmysławia mu szkodliwe działanie czynu.
6. W przypadku upowszechnienia przez sprawców treści nielegalnych (np. pornografii) należy złożyć zawiadomienie na policji.
7. Wychowanka - ofiarę i świadka zdarzenia – należy od pierwszego etapu interwencji - otoczyć opieką psychologiczną. Rozmowa z wychowankiem powinna się odbywać w warunkach uwzględniających jego komfortu psychicznego, z poszanowaniem poufności i podmiotowości wychowanka ze względu na fakt, iż kontakt z treściami nielegalnymi może mieć bardzo szkodliwy wpływ na psychikę. W trakcie rozmowy należy ustalić okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do ww. treści.
8. Wychowawca powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ofiary o zdarzeniu, uzgadnia z nimi podejmowane działania i formy wsparcia. Decyzja o skierowaniu wychowanka na specjalistyczną terapię psychologiczną należy do rodzica/opiekuna prawnego.
9. Gdy informacja na temat zdarzenia dotrze do środowiska rówieśniczego ofiary, należy podjąć działania edukacyjne i wychowawcze.
10. W przypadku naruszenia prawa, np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem nieletniego lub prób uwiedzenia małoletniego w wieku do 15 lat przez osobę dorosłą, należy – w porozumieniu z rodzicami dziecka - niezwłocznie powiadomić policję.
11. Każdorazowo wychowawca sporządza notatkę i wypełnia kartę bursy opisując szczegółowo zaistniałą sytuację,

**PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU NARUSZENIA PRYWATNOŚCI
DOTYCZĄCEGO NIEODPOWIEDNIEGO BADŹ NIEZGODNEGO Z PRAWEM
WYKORZYSTANIA DANYCH OSOBOWYCH LUB WIZERUNKU WYCHOWANKA
LUB PRACOWNIKA PLACÓWKI**

(podszywanie się pod inną osobę, wykorzystanie wizerunku w celu wyrządzenia szkody osobistej lub finansowej, przejęcie profilu na portalu społecznościowym, cyberprzemoc)

1. Na początku należy zabezpieczyć dowody w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu, adres strony, na której udostępniono wizerunek dziecka, SMS).
2. Następnie wychowanek wraz z wychowawcą dokonują zmian haseł, loginów, kodów dostępu do platform i portali internetowych, aby uniemożliwić kontynuację procederu naruszania prywatności. Nie należy likwidować profili, kont będących dowodami w sprawie.
W przypadku zakupów online lub transakcji finansowych należy skontaktować się ze sklepem lub pożyczkodawcą.
3. Wychowawca powiadamia dyrektora/wicedyrektora.
4. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych wszystkich wychowanków biorących udział w zdarzeniu.
5. Gdy dowody jasno wskazują na sprawcę należy zabezpieczyć dowody i przekazać policji. Jeśli trudno jest to ustalić, identyfikacji powinna dokonać policja.
6. Dyrektor powinien podjąć decyzję o powiadomieniu policji, biorąc pod uwagę wiek sprawcy, dotychczasowe zachowanie, postawę po odkryciu incydentu.
7. Niezależnie od powiadomienia policji, gdy sprawcą incydentu jest wychowanek bursy należy wobec niego – w porozumieniu z rodzicami – podjąć działania profilaktyczne, zmierzające do uświadomienia nieodpowiedniego i nielegalnego charakteru czynów, jakich dokonała.
8. Wychowawca powinien zapewnić wychowankowi – ofierze incydentu poufność działań.
9. W przypadku wystąpienia świadków zdarzenia należy podjąć wobec nich działania wychowawcze, zwracające uwagę na negatywną ocenę naruszania wizerunku oraz odpowiedzialność prawną.
10. Rodzice ofiary powinni powiadomić policję, gdy naruszenie prywatności, wyłudzenie lub kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem szkody majątkowej lub osobistej.
11. Każdorazowo wychowawca sporządza notatkę i wypełnia kartę bursy opisując szczegółowo zaistniałą sytuację.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU BEZPRAWNEGO UŻYCIA
CUDZEGO WIZERUNKU W SIECI**

1. Wychowawca, od osoby dokonującej zgłoszenia o bezprawnym rozpowszechnianiu jej wizerunku, zbiera informacje o okolicznościach zdarzenia.
2. Ofiarę zdarzenia, której wizerunek został bezprawnie użyty w szczególności w sposób prześmiewczy i poniżający, należy objąć opieką psychologa bursowego.
3. Z osobami, które wiedziały o bezprawnym użyciu wizerunku w sposób prześmiewczy lub poniżający należy przeprowadzić rozmowy wychowawcze w celu uzmysłowienia problemu i ukształtowania postawy sprzeciwu wobec podobnych działań.
4. W ramach działań prewencyjnych należy proponować aktywności, których celem będzie wprowadzenie wychowanków w tematykę związaną z bezpiecznym i przemyślanym udostępnianiem wizerunku w internecie, w tym przede wszystkim w mediach społecznościowych.
5. Wychowawca może zaangażować się w spór, jeśli dotyczy to sytuacji, w której bezprawnego użycia wizerunku dopuścił się wychowanek wobec drugiego wychowanka np. w charakterze mediatora pomiędzy stronami.
6. Decyzja o krokach prawnych w sprawach o naruszenie dóbr osobistych, w tym wizerunku, należy do uprawnionego.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŁAMANIA PRAWA
AUTORSKIEGO**

1. Wychowawca skupia się na roli edukacyjno-wychowawczej, zwracając uwagę, na rzeczowy i konkretny przekaz informacji, jakie czyny są dozwolone, a jakie zabronione prawem.
2. Dochodzenie roszczeń z tytułu naruszeń zależy od decyzji uprawnionego, to uprawniony musi samodzielnie zdecydować, czy zawiadamiać policję.
3. Placówka powinna przede wszystkim zaangażować się w rolę mediatora w ułatwienie zakończenia sporu bez nadmiernej jego eskalacji.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA
TECHNICZNEGO SIECI**

(ataki przeprowadzane za pomocą szkodliwego oprogramowania, ataki skierowane na zasoby teleinformatyczne placówki przy wykorzystaniu wielu skomplikowanych technik i narzędzi socjotechnicznych (*phishing*) i informatycznych m.in.: skanowanie sieci w celu wykrycia podatnych na zagrożenia systemów, próby logowania się do serwerów www i poczty e-mail, za pomocą podsłuchanych lub odgadniętych haseł, wykorzystywanie podatności - luk w oprogramowaniu systemów komputerowych)

1. W przypadku wystąpienia incydentów zagrożenia bezpieczeństwa cyfrowego wychowawca bursy zobowiązany jest do zgłoszenia go dyrektorowi bursy, następnie osobie odpowiedzialnej za infrastrukturę teleinformatyczną.
2. Dowody w formie elektronicznej zbierają i zabezpieczają specjaliści – informatycy.
3. Jeśli sprawcami incydentu są wychowankowie placówki, należy wobec nich podjąć działania wychowawcze i o zaistniałej sytuacji powiadomić ich rodziców. Jeżeli skutki ataku mają dotkliwy charakter, doprowadziły do zniszczenia mienia lub utraty istotnych danych, należy taki przypadek zgłosić policji.
4. Należy przeprowadzić działania wychowawcze wobec wszystkich wychowanków, w celu poinformowania o konieczności odpowiedniego zabezpieczania swoich sprzętów komputerowych oraz o konsekwencjach stosowania praktyk hakerskich.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WTARGNIĘCIA DO PLACÓWKI UZBROJONEGO NAPASTNIKA/TERRORYSTY

1. Osoba, która zauważyła podejrzenie zachowujące się osoby natychmiast alarmuje wszystkich znajdujących się na terenie placówki, używając ustalonego alarmu sygnalizowanego przez jeden długi dzwonek trwający co najmniej 10 sekund. Następnie dzwoni po nr alarmowy 112 i powiadamia stosowne służby ratownicze, informuje dyrektora placówki.
2. Po usłyszeniu ustalonego alarmu, wszystkie osoby znajdujące się na terenie placówki, zamykają się w pokojach i innych pomieszczeniach, w których aktualnie się znajdują, barykadują drzwi, zamykają okna i odchodzą od nich jak najdalej. W tym czasie powinny wyciszyć/wyłączyć urządzenia elektroniczne, wyłączyć światło i zachować ciszę. Jeśli zaistnieje możliwość ucieczki, powinny opuścić niebezpieczny teren, ratować przede wszystkim swoje życie.
3. W sytuacji wtargnięcia napastników do placówki, należy zachować przede wszystkim spokój, ocenić sytuację i podjąć działania zgodnie z obowiązującymi procedurami.
4. Ewakuacja możliwa tylko w przypadku bezpośredniej bliskości wyjścia (np. stołówka), z dala od źródeł zagrożenia.
5. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia, nie należy wychodzić z pomieszczeń oraz wyglądać przez drzwi i okna. Jeżeli nie jesteś pewien, że to służby ratownicze nie otwierają - służby zrobią to same.
6. Poinformuj policję wysyłając wiadomość tekstową o zaistniałej sytuacji.
7. Zasłoń okna, zgaś światło, nie przemieszczaj się, zejź z światła drzwi, ukryj się poniżej linii okien.
8. Jeśli padną strzały, nie krzycz, połóż się na podłodze.
9. W przypadku wtargnięcia do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia.
10. Wychowanków zobowiązuje się do bezwzględnego wykonywania poleceń wychowawcy.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WTARGNIĘCIA DO PLACÓWKI UZBROJONEGO NAPASTNIKA/TERRORYSTY – BEZPOŚREDNI KONTAKT

1. Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika.
2. Na żądanie oddaj im przedmioty, których zażądają, nie oszukuj ich.
3. Poinformuj, jeśli nie możesz wykonać jakiegoś polecenia.
4. Unikaj kontaktu wzrokowego z terrorystami, nie odwracaj się do nich plecami, nie zwracaj na siebie uwagi, nie lekceważ napastnika, nie bądź agresywny.
5. Uspokój wychowanki zwracając się do nich po imieniu.
6. Poinformuj napastnika o wychowankach ze schorzeniami np. niedosłuch.
7. Zawsze pytaj o pozwolenie, zawsze korzystaj z dobrej woli terrorystów.
8. Jeśli istnieje możliwość, należy dyskretnie obserwować napastników w celu zapamiętania jak największej ilości szczegółów, robić notatki w pamięci - informacje te, mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WTARGNIĘCIA DO PLACÓWKI UZBROJONEGO NAPASTNIKA/TERRORYSTY – DZIAŁANIA ANTYTERRORYSTÓW

1. Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów - możesz zostać uznany za terrorystę.
2. Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi.
3. Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi na wysokości głowy.
4. Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się ich działaniom.
5. Odpowiadaj konkretnie na pytania funkcjonariuszy.
6. Nie trzymaj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących.
7. Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się wychowankami.
8. Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona.
9. Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku. Nie zatrzymuj się by zabrać rzeczy osobiste.

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU OTRZYMANIA INFORMACJI
O PODŁOŻENIU ŁADUNKU WYBUCHOWEGO ORAZ ZAUWAŻENIA
PODEJRZANEGO PAKUNKU NA TERENIE PLACÓWKI**

I W przypadku otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:

1. Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego, zapamiętaj jak najwięcej szczegółów.
2. Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje.
3. Powiadom policję o zdarzeniu.
4. Poinformuj niezwłocznie dyrektora/wicedyrektora placówki.
5. Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji.
6. Nie używaj telefonu komórkowego (fale emitowane przez telefon komórkowy mogą zainicjować eksplozję ładunku).
7. Wychodząc z pomieszczeń, sprawdź, czy nie są pozostawione jakieś nieznane przedmioty.
8. Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb.
9. W miejscu ewakuacji policz wszystkich wychowanków i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi.
10. Jeśli to możliwe, poinformuj rodziców wychowanków o miejscu odbioru.

II W przypadku zauważenia podejrzanego pakunku na terenie placówki:

1. Odizolować miejsce zlokalizowania podejrzanego pakunku.
2. Nie dotykać, nie otwierać i nie przesuwac podejrzanego pakunku.
3. Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (jeżeli czas na to pozwala).
4. Powiadom policję o zdarzeniu.
5. Poinformuj niezwłocznie dyrektora/wicedyrektora placówki.
6. Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji.
7. Nie używaj telefonu komórkowego (fale emitowane przez telefon komórkowy mogą zainicjować eksplozję ładunku).
8. Wychodząc z pomieszczeń, sprawdź, czy nie są pozostawione jakieś nieznane przedmioty.
9. Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb.
10. W miejscu ewakuacji policz wszystkich wychowanków i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi.
11. Jeśli to możliwe, poinformuj rodziców wychowanków o miejscu odbioru.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK OTRZYMANIA INFORMACJI
O ZAMIARZE ATAKU - SKAŻENIE CHEMICZNE LUB BIOLOGICZNE**

1. Osoba, która otrzymała informacje o zamiarze ataku lub możliwym skażeniu - powiadamia wszystkich przebywających na terenie placówki, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuuje do budynku bursy przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru.
2. Natychmiast po ogłoszeniu alarmu wychowawca powiadamia odpowiednie służby oraz dyrektora/wicedyrektora placówki.
3. W budynku należy zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.
4. W miarę możliwości trzeba zgromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki (np. sok z cytryny, oliwę, mydło, wodę utlenioną, gazę, watę).
5. Przygotować wilgotne tampony np. z gazy, do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń.
6. Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia papierosów oraz wykonywania czynności wymagających dużego wysiłku.
7. Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.
8. Czekać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK SKAŻENIA CHEMICZNEGO
LUB BIOLOGICZNEGO – ZAGROŻENIE WYKRYTE SZYBKO**

1. Nie dotykaj, nie wążaj podejrzanych przedmiotów, nie sprzątaj proszków, nie ścieraj cieczy.
2. Przykryj substancję np. kocem, by zapobiec rozprzestrzenianiu.
3. Zamknij okna oraz drzwi, wyłącz klimatyzację, nie dopuść do przeciągów.
4. Opuść pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji, nie wpuszczaj do niego innych osób.
5. Zaalarmuj wszystkie osoby przebywające na terenie placówki i skieruj je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru.
6. Natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadom odpowiednie służby. Powiadom dyrektora/wicedyrektora placówki.
7. Jeśli nastąpił kontakt z substancją: umyj dokładnie ręce wodą i mydłem, zdejmij ubranie, które miało kontakt z substancją i włóż do plastikowego worka.
8. Po kontakcie z substancją nie wolno pić, jeść, palić papierosów do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb.
9. W obiekcie/budynku, w którym nastąpiła ewakuacja zamknij i uszczelnij okna i drzwi, otwory wentylacyjne, wyłącz klimatyzację.
10. Sporządź listę osób mających kontakt z substancją albo znalazły się ok 5 m od niej. Przekaż ją policji.
11. W miarę możliwości gromadź środki ratownicze i odtrutki (np. sok z cytryny, oliwę, mydło, gazę, watę).
12. Przygotuj wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń.

13. Powstrzymaj się od picia, spożywania posiłków oraz prac wymagających dużego wysiłku.
14. Czekaj na pojawienie się odpowiednich służb i postępuj zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK SKAŻENIA CHEMICZNEGO
LUB BIOLOGICZNEGO – ZAGROŻENIE WYKRYTE PÓŹNO, GDY POJAWIŁY SIĘ
OBJAWY REAKCJI NA SUBSTANCJE**

1. Nie dotykaj, nie wężaj podejrzanych przedmiotów, nie sprzątaj proszków, nie ścieraj cieczy.
2. Powiadom dyrektora/osobę funkcyjną.
3. Przykryj substancję np. kocem, by zapobiec rozprzestrzenianiu.
4. Pozamykaj okna, drzwi, wyłącz klimatyzację, nie dopuść do przeciągów.
5. Opuść pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji, nie wpuszczaj do niego innych osób.
6. Ogłoś alarm, a wszystkie osoby przebywające poza budynkiem, ale będące na jego terenie, ewakuuj do wnętrza placówki.
7. Natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadom odpowiednie służby.
8. W placówce zamknij i uszczelnij okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłącz klimatyzację a budynek placówki wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizoluj od bezpośredniego otoczenia, przygotowując się do ewentualnej kwarantanny.
9. Czekaj na pojawienie się odpowiednich służb i postępuj zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY WYCHOWANKA WRACA
DO PLACÓWKI W CZASIE POZAREGULAMINOWYM.**

Wychowanki Bursy Szkolnej nr 1 mogą w czasie wolnym wychodzić poza teren placówki, jednak są zobowiązane do przestrzegania ustalonych w regulaminie zasad wyjść.

1. Wychowanka wychodząc z placówki (poza zajęciami szkolnymi) jest zobowiązana odnotować ten fakt w Rejestrze Wyjść, podając szczegółowe informacje dotyczące godziny i celu wyjścia oraz planowanego powrotu.
2. W przypadku powrotu do bursy w czasie pozaregulaminowym (bez zgody rodzica/opiekuna prawnego/oświadczenia pełnoletniej wychowanki), zarówno wychowanka niepełnoletnia, jak i wychowanka pełnoletnia zobowiązana jest skontaktować się z dyżurującym wychowawcą, poinformować go o przewidywanym spóźnieniu, wskazać możliwie najwcześniejszą godzinę powrotu i być w stałym kontakcie z wychowawcą, aby informować na bieżąco o sytuacji.
3. Gdy **wychowanka niepełnoletnia, która nie ukończyła 16 lat**, nie wróci do placówki w czasie regulaminowym (**do godziny 20:00**) i nie poinformuje o spóźnieniu, dyżurujący wychowawca:
 - bezzwłocznie podejmuje próbę telefonicznego skontaktowania się z wychowanką i ustalenia miejsca jej pobytu,
 - w przypadku braku kontaktu telefonicznego z wychowanką lub gdy spóźnienie trwa dłużej niż pół godziny powiadamia o tym fakcie rodziców,
 - w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności wydłużającej się do 2 godzin wychowawca zobowiązany jest powiadomić o zdarzeniu policję, rodziców oraz dyrektora placówki.
4. Gdy **wychowanka niepełnoletnia, która ukończyła 16 lat**, nie wróci do placówki w czasie regulaminowym (**do godziny 21:00**) i nie poinformuje o spóźnieniu, dyżurujący wychowawca:
 - bezzwłocznie podejmuje próbę telefonicznego skontaktowania się z wychowanką i ustalenia miejsca jej pobytu,
 - w przypadku braku kontaktu telefonicznego z wychowanką lub gdy spóźnienie trwa dłużej niż pół godziny powiadamia o tym fakcie rodziców.
 - w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności wydłużającej się do 2 godzin wychowawca zobowiązany jest powiadomić o zdarzeniu policję, rodziców oraz dyrektora placówki.
5. Gdy **wychowanka pełnoletnia**, nie wróci do placówki w czasie regulaminowym (**do godziny 22:00**) i nie informuje o spóźnieniu, dyżurujący wychowawca:
 - podejmuje próbę telefonicznego skontaktowania się z wychowanką i ustalenia miejsca jej pobytu,
 - w przypadku braku kontaktu telefonicznego z wychowanką lub gdy spóźnienie trwa dłużej niż pół godziny powiadamia o tym fakcie rodziców,
 - w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności wydłużającej się do 2 godzin wychowawca ponawia kontakt z rodzicami i ustala z nimi dalsze kroki działania.
6. Wychowawca sporządza notatkę służbową z wydarzenia.

**PROCEDURA ORGANIZACJI WYJŚĆ POZA TEREN PLACÓWKI OBOWIAZUJĄCA
W ZESPOLE BURS SZKOLNYCH W POZNANIU**

1. Bursa organizuje wyjścia na teren miasta tj: muzea, miejsca pamięci, teatry, itp. Wyjścia obejmują także wizyty w innych placówkach i udział w organizowanych przez nie konkursach, zawodach sportowych czy innego rodzaju imprezach.
2. Zgodę na zorganizowania wyjścia wyraża dyrektor bursy lub w razie jego nieobecności wicedyrektor.
3. Opiekunem wyjścia jest wychowawca/bibliotekarz/psycholog.
4. Do zadań organizatora/opiekuna wyjścia należy:
 - wypełnienie karty wyjścia poza teren bursy (**załącznik nr 1**) i przedłożenie jej dyrektorowi/wicedyrektorowi najpóźniej w dzień wyjścia.
 - sprawowanie opieki nad uczestnikami (ilość opiekunów uzależniona jest od ilości wychowanków – zgodnie z obowiązującymi przepisami),
 - zapewnienie warunków realizacji programu wyjścia,
 - organizowanie transportu,
 - sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem zasad obowiązujących uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa,
 - zebranie zgód od rodziców na udział w wydarzeniu realizowanym poza placówką,
 - poinformowanie uczestników o zasadach obowiązujących podczas zorganizowanego wyjścia (**załącznik nr 2**).
5. Organizatorzy wyjścia winni:
 - sprawdzać stan liczbowy jej uczestników - przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do miejsca docelowego,
 - zapewnić bezpieczeństwo i ciągłą opiekę uczestnikom, zwracając szczególną uwagę na przestrzeganie zasad poruszania się w ruchu ulicznym, w kolumnach pieszych (chodnikiem, poboczem, prawą stroną jezdni, dwójkami).
6. Przed opuszczeniem placówki uczestnicy są zobowiązani do wypisania się w kartach wyjść obowiązujących w placówce.
7. Wychowawca podczas wyjścia musi mieć ze sobą listę uczestników wraz z telefonami kontaktowymi do rodziców/opiekunów prawnych oraz do samych uczestników (**załącznik nr 3**).
8. Na udział wychowanków w planowanych wyjściach wymagana jest pisemna zgoda rodzica/opiekuna prawnego (**załącznik nr 4**).
9. W wyjściach nie mogą brać udziału wychowankowie w stosunku, do których istnieją przeciwwskazania lekarskie. Rodzice zobowiązani są poinformować wychowawcę o stanie zdrowia dziecka, prowadzonym leczeniu, ewentualnych alergiach i innych przeciwwskazaniach.
10. Każdy uczestnik wyjścia grupowego poza teren bursy ma obowiązek:
 - bezwzględnie stosować się do wszystkich poleceń opiekuna wyjścia lub przewodnika,
 - przestrzegać zasad bezpieczeństwa,
 - zgłaszać opiekunowi grupy zdarzenia mogące zagrażać bezpieczeństwu uczestników wyjścia,
 - punktualnie zgłaszać się na ustalone miejsce zbiórki,
 - przestrzegać programu przewidzianego w trakcie wyjścia poza teren placówki,
 - kulturalnie zachowywać się we wszystkich miejscach pobytu grupy takich jak: środki komunikacji zbiorowej, kina, teatry, muzea, galerie i in.,
 - posiadać aktualną legitymację szkolną,

- kasować bilety (o ile nie posiada biletu okresowego) w środkach komunikacji zbiorowej oraz pokryć koszty za bilety wstępu (o ile przyjęte zasady wyjścia nie stanowią inaczej),
 - od chwili przybycia do miejsca publicznego stanowiącego cel wycieczki podporządkować się obowiązującym tam regulaminom,
 - w przypadku zagubienia się podjąć próby skontaktowania się telefonicznie z jakimś uczestnikiem wycieczki bądź opiekunem,
 - bezwzględnie przestrzegać uwag gospodarzy terenu gościnnego.
11. Za wszelkie szkody spowodowane z winy uczestnika w czasie pobytu odpowiedzialność ponosi uczestnik i/lub jego opiekun prawny.
12. W trakcie wyjścia surowo zabrania się:
- samowolnego oddalania od grupy bez zgody opiekuna wyjścia, który odpowiada za bezpieczeństwo grupy,
 - palenia, spożywania alkoholu i korzystania z innych używek, zarówno w czasie podróży, jak i w miejscu docelowym.
13. Za naruszenie zasad opisanych w procedurze wychowanek poniesie konsekwencje przewidziane w regulaminie bursy.
14. Wyjście może zostać przerwane bez względu na poniesione przez młodzież koszty w przypadku:
- negatywnego zachowania uczestników wyjścia,
 - zewnętrznych warunków uniemożliwiających bezpieczne zorganizowanie wyjścia (np.: gwałtowne załamanie warunków pogodowych).
15. W razie wypadku podczas wyjścia opiekunowie zobowiązani są niezwłocznie zapewnić poszkodowanemu opiekę, w miarę możliwości udzielić pierwszej pomocy i sprowadzić fachową pomoc, a następnie zawiadomić dyrektora bursy i rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego.

PROCEDURA ANTYDYSKRYMINACYJNA REALIZOWANA W BURSIE

1. Procedura jest narzędziem wspierającym całą społeczność bursową w przeciwdziałaniu zachowaniom/procesom/działaniom naruszającym prawa człowieka oraz reagowaniu na takie zachowania.
2. Postanowienia Procedury mają na celu ochronę wychowanków przed dyskryminacją.
3. Nierówne traktowanie jest zabronione:
 - a) każdy, kto posiada lub poweźmie informację o przypadkach naruszenia praw człowieka w bursie jest obowiązany do poinformowania o tym wychowawcę lub innego pracownika;
 - b) nikt nie może ponosić ujemnych następstw z tytułu poinformowania o zachowaniu naruszającym prawa człowieka w placówce;
 - c) w przypadku stwierdzenia wystąpienia zachowań dyskryminacji i innych zachowań naruszających prawa człowieka, należy podjąć działania mające na celu zlikwidowanie skutków tych zachowań.
4. Podejmowanie sprawnej interwencji wobec sprawców dyskryminacji:
 - a) przerwanie działania dyskryminacyjnego; wychowawca dyżurujący wstępnie bada sytuację, niezwłocznie przeprowadza, przy zachowaniu wszelkich zasad anonimowości, rozmowę z osobą zgłaszającą oraz z osobą doświadczającą;
 - b) zapewnienie bezpieczeństwa osobie poszkodowanej;
 - c) zgłoszenie faktu dyskryminacji wychowawcy grupy, a w przypadku drastycznych zachowań lub powtarzania się działania dyskryminacyjnego wychowanka – powiadomienie także psychologa i dyrektora/wicedyrektora bursy;
 - d) powiadomienie rodziców osoby dyskryminującej i osoby pokrzywdzonej o zaistniałym fakcie;
 - e) wyjaśnienie okoliczności zdarzenia z udziałem rodziców sprawcy i osoby pokrzywdzonej, w razie potrzeby - także w obecności uczniów biorących udział w zdarzeniu;
 - f) ustalenie konsekwencji dyskryminacji i sposobu ich realizacji; w przypadkach szczególnych - drastycznego zachowania dyskryminacyjnego lub powtarzania się zachowań dyskryminacyjnych - powiadomienie policji lub sądu rejonowego;
 - g) monitorowanie wywiązywania się wychowanka z nałożonych konsekwencji przewidzianych w statucie.
5. Pomoc osobom dyskryminowanym - porady, konsultacje, zapewnienie spotkań ze specjalistami (psychologiem, pedagogiem, kuratorem sądowym, funkcjonariuszem policji).